

BÁO CÁO
CHUYÊN ĐỀ 2: SINH HOẠT TỔ CHUYÊN MÔN
THEO HƯỚNG NGHIÊN CỨU BÀI HỌC, THEO CHUYÊN ĐỀ
NĂM HỌC 2019 – 2020

A/ Cơ sở pháp lý:

Thực hiện công văn số 2773 /SGDDĐT- GDTrH ngày 30/10/ 2017 của Sở GD&ĐT Long An về việc hướng dẫn chương trình GDPT hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất học sinh từ năm học 2017-2019

B/ Thực trạng :

1/ Những tồn tại trong hoạt động chuyên môn hiện nay:

- Áp dụng khuôn mẫu:

Hoạt động chuyên môn cá nhân: soạn giáo án, lên lớp,..., nặng hình thức biểu diễn, gò ép theo mẫu, mang tính đơn lẻ độc lập của từng cá nhân;

Sinh hoạt chuyên môn trong trường tập trung vào đánh giá tháng qua, phổ biến hoạt động tháng tới; Sinh hoạt, quản lý chuyên môn dưới dạng hình thức mệnh lệnh.

Chú trọng việc đánh giá xếp loại giáo viên, nặng về đánh giá giờ dự, kiểm tra đánh giá giáo án, hồ sơ.

- Bệnh thành tích, bao biện, bảo thủ, e ngại nảy sinh.

2/Những biểu hiện cá nhân trong hoạt động chuyên môn hiện nay:

- GV có thói quen: quan tâm việc dạy (chỉ chú ý đến kỹ thuật DH) mà chưa chú ý đến việc học của HS.

- Kỹ năng quan sát để hiểu học sinh hạn chế, chưa quan tâm đến việc kết nối giữa hoạt động của thầy đối với từng học sinh.

- Các kỹ năng: Giao tiếp, xây dựng mối quan hệ GV-HS, HS-HS, lắng nghe HS, giúp HS vượt qua khó khăn... ở trong giờ học của GV còn yếu và thiếu, đây là bức tường rào rất lớn, là nguyên nhân cơ bản ảnh hưởng đến việc áp dụng PPDH.

-.Thói quen bắt HS ngồi nghiêm túc, có những lời nhắc nhở học sinh gay gắt, thiếu thân thiện... Những biểu hiện đó làm cản trở việc áp dụng kỹ thuật dạy học và đổi mới PPDH...

- Thực hiện nhiều hoạt động trong tổ chức một tiết học.

- Cá nhân người dự chủ yếu chú ý hoạt động của thầy để trao đổi, bình xét, đánh giá thầy.

C/ MỘT SỐ GIẢI PHÁP TRONG ĐỔI MỚI SINH HOẠT CHUYÊN MÔN:

I/ Quan điểm :

* Thế nào là sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học :

Là hình thức sinh hoạt chuyên môn không tập trung vào việc đánh giá giờ học, xếp loại giáo viên mà nhằm khuyến khích giáo viên tìm ra nguyên nhân tại sao học sinh chưa đạt kết quả như mong muốn, từ đó có biện pháp cải tiến phương pháp dạy học để nâng cao chất lượng học tập của học sinh.

* Là hoạt động chuyên môn mà ở đó tạo cơ hội tốt cho học sinh tham gia xây dựng nội dung bài học : Học sinh thật sự là chủ thể của hoạt động dạy học.

II/ Mục đích :

- Làm thay đổi hình thức sinh hoạt chuyên môn

- Giáo viên nâng cao năng lực chuyên môn, kỹ năng sư phạm, khả năng sáng tạo.

- Học sinh có cơ hội tham gia vào quá trình học tập, giáo viên quan tâm đến năng lực của từng học sinh.

- Nâng cao chất lượng Dạy - Học và gắn với văn hóa ứng xử trong nhà trường.

III/ Một số nội dung sinh hoạt tổ chuyên môn

1. Sinh hoạt tổ chuyên môn theo "nghiên cứu bài học"

1.1. Việc sinh hoạt tổ chuyên môn dựa trên "nghiên cứu bài học" cần được thực hiện theo 4 bước sau:

Bước 1: Họp tổ chuyên môn: Xác định mục tiêu, chuẩn bị bài dạy.

- Tổ chuyên môn chọn một bài dạy cụ thể để dạy minh họa.

- Các GV trong tổ thảo luận chi tiết về thể loại bài học, nội dung bài học, các phương pháp, phương tiện dạy học đạt hiệu quả cao, cách tổ chức dạy học phân hóa theo năng lực của học sinh, cách rèn kỹ năng, hướng dẫn học sinh vận dụng kiến thức đã học để giải quyết tình huống thực tiễn... Dự kiến những thuận lợi, khó khăn của HS khi tham gia các hoạt động học tập và các tình huống xảy ra và cách xử lý.

- Tổ trưởng chuyên môn (gọi tắt là *tổ trưởng*) giao cho giáo viên trong nhóm soạn giáo án của bài học nghiên cứu, trao đổi với các thành viên trong tổ để chỉnh sửa lại giáo án. Các thành viên khác có nhiệm vụ nêu kế hoạch chi tiết cho việc quan sát và thảo luận sau khi tiến hành bài học nghiên cứu.

Bước 2. Tiến hành bài giảng minh họa và dự giờ:

- Sau khi hoàn thành giáo án của bài học nghiên cứu chi tiết, một giáo viên sẽ dạy minh họa bài học nghiên cứu bài giảng minh họa ở một lớp học cụ thể, tất cả giáo viên trong tổ tiến hành dự giờ và ghi chép thu thập dữ kiện về bài học.

- Cách bố trí dự giờ, phương tiện dự giờ:

+ Giáo viên ngồi dự giờ đối diện với học sinh ngồi học hoặc ngồi hai bên phòng học sao cho quan sát được tất cả các học sinh thuận tiện nhất.

+ Phương tiện: Giáo viên dự giờ ghi lại diễn biến các hoạt động học tập của học sinh bằng hình thức ghi chép hoặc quay camera, chụp ảnh.

- GV dự giờ phải đảm bảo nguyên tắc: không làm ảnh hưởng đến việc học tập của học sinh; không gây khó khăn cho giáo viên dạy minh họa; ***khi dự giờ phải tập trung vào việc học của học sinh, theo dõi nết mặt, hành vi, thái độ tập trung đến bài học của từng học sinh thông qua đó đánh giá được mức độ nắm vững bài của học sinh, sự hào hứng hoặc thờ ơ với bài học của học sinh, những khó khăn của học sinh, tìm mối liên hệ giữa việc học của học sinh với tác động của phương pháp, nội dung dạy học.***

Bước 3: Họp tổ chuyên môn: Suy ngẫm, thảo luận, tìm giải pháp khắc phục:

- Giáo viên dạy tự nhận xét về hiệu quả giảng dạy của mình: Ý tưởng đã thực hiện được, chưa thực hiện được so với giáo án đề ra, những tình huống nảy sinh ngoài giáo án.

- ***Toàn bộ giáo viên trong tổ tham gia đóng góp ý kiến cho bài giảng minh họa, cần nhấn mạnh những ưu điểm nổi bật, hạn chế chính, hiệu quả bài giảng đối với học sinh, tập trung phân tích hoạt động học tập của học sinh, không đi sâu phân tích về giáo viên dạy và không xếp loại giờ dạy.***

- **Gợi ý thảo luận về bài dạy minh họa:** Trong tiết học hoạt động nào hiệu quả, chưa hiệu quả; học sinh nào hứng thú, học sinh nào không hứng thú; học sinh nào khó khăn trong học tập, mức độ học sinh lĩnh hội kiến thức ra sao, tìm ra các nguyên nhân, từ đó phân tích về nội dung kiến thức, phương pháp giảng dạy đưa ra đã phù hợp chưa, ưu điểm, hạn chế gì, đề xuất cách khắc phục.

Bước 4: Áp dụng:

Trên cơ sở bài dạy minh họa giáo viên nghiên cứu vận dụng, kiểm nghiệm những vấn đề đã được dự giờ và thảo luận, suy ngẫm áp dụng vào bài học hàng ngày.

1.2. Hồ sơ sinh hoạt tổ chuyên môn theo "nghiên cứu bài học" gồm:

1.2.1. Kế hoạch triển khai: Trình bày rõ mục tiêu, yêu cầu của tổ chuyên môn, thời gian thực hiện từng bước (giờ, ngày, tháng); tên bài dạy, chọn lớp học sinh dạy, địa điểm dạy, phân công nhóm soạn bài, người dạy minh họa, thành phần tham dự (cả tổ), phân công người hỗ trợ thiết bị, người viết biên bản, ... Bản kế hoạch có chữ ký duyệt (dấu đỏ) của Hiệu trưởng.

1.2.2. Giáo án thiết kế bài dạy minh họa

1.2.3. Biên bản (2 bản): Buổi sinh hoạt tổ triển khai kế hoạch, buổi sinh hoạt tổ thảo luận rút kinh nghiệm, tổng kết.

1.2.4. Phiếu dự giờ (Không xếp loại giáo viên): Phân công một giáo viên có năng lực, cùng chuyên môn với môn dạy minh họa ghi chép lại diễn biến tiết dạy (chủ yếu thu thập dữ kiện về bài học, diễn biến tình hình học tập của học sinh) có thể kèm theo hình ảnh, hoặc clip minh họa.

2. Sinh hoạt tổ chuyên môn theo "chuyên đề":

2.1. Xây dựng các chuyên đề sinh hoạt ở tổ chuyên môn:

2.1.1. Căn cứ vào hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ trọng tâm của năm học, căn cứ vào tình hình thực tế của trường và tổ chuyên môn, tổ trưởng lựa chọn nội dung sinh hoạt chuyên đề, nội dung sinh hoạt chuyên đề bám sát vào đổi mới PPDH, KTĐG và có tính khả thi.

2.1.2. Tổ trưởng phân công giáo viên (nhóm giáo viên) nghiên cứu và báo cáo chuyên đề, quy trình nghiên cứu chuyên đề ở tổ chuyên môn cần trải qua ba giai đoạn: lập kế hoạch, triển khai kế hoạch, phân tích và chiêm nghiệm.

2.1.3. Tổ trưởng xây dựng kế hoạch sinh hoạt chuyên đề và trình lãnh đạo nhà trường phê duyệt ngay từ đầu năm học.

2.1.4. Các bước tổ chức sinh hoạt chuyên đề:

Bước 1: Công tác chuẩn bị

- Dự kiến nội dung công việc, tiến trình hoạt động;
- Dự kiến những phương tiện, thiết bị cần cho hoạt động;
- Dự kiến giao nhiệm vụ cho từng thành viên và thời gian hoàn thành công việc.

Bước 2: Điều hành buổi sinh hoạt chuyên đề

- Lựa chọn thời gian và tiến hành đúng theo thời gian đã chọn;
- Phân công giáo viên viết biên bản (nghị quyết);
- Tổ trưởng điều hành buổi sinh hoạt chuyên đề: Xác định rõ mục tiêu buổi sinh hoạt, công bố chương trình, cách triển khai, định hướng thảo luận rõ ràng; nêu rõ nguyên tắc làm việc; kêu gọi các ý kiến phát biểu của đồng nghiệp: mời giáo viên cũ phát biểu trước, giáo viên mới phát biểu sau; Biết chế nhạo vấn đề thảo luận bằng những câu hỏi dẫn dắt hợp lý; lắng nghe, tôn trọng các ý kiến phát biểu;

- Các thành viên được phân công viết các chuyên đề báo cáo nội dung.

Bước 3. Kết thúc buổi sinh hoạt chuyên đề

- Tổ trưởng chuyên môn đánh giá những ưu điểm và tồn tại của chuyên đề, phương hướng triển khai vận dụng kết quả của chuyên đề trong thực tế giảng dạy.

2.2. Hồ sơ sinh hoạt tổ chuyên môn theo "chuyên đề" gồm:

2.2.1. Kế hoạch triển khai: Trình bày rõ mục tiêu, yêu cầu của tổ chuyên môn, thời gian thực hiện từng bước (giờ, ngày, tháng) bước 1, bước 2, bước 3; tên chuyên đề, địa điểm tổ chức, phân công người chuẩn bị, người báo cáo chuyên đề, thành phần tham dự, phân công người hỗ trợ thiết bị, người viết biên bản,... Bản kế hoạch có chữ ký duyệt (dấu đỏ) của Hiệu trưởng.

2.2.2. Toàn văn báo cáo chuyên đề (bản in hoặc viết tay)

2.2.3 Biên bản (2 bản): Buổi sinh hoạt tổ triển khai kế hoạch, buổi sinh hoạt tổ thảo luận rút kinh nghiệm, tổng kết.

2.2.4 Gọi ý Sinh hoạt tổ chuyên môn theo "chuyên đề":

Tháng	Tên chuyên đề	Ghi chú
9	Nghiên cứu hướng dẫn học sinh sáng tạo KHKT	
10	Đổi mới phương pháp phụ đạo học sinh yếu kém	
11	Nghiên cứu chuyên đề kỹ năng sử dụng phương tiện và thiết bị ĐDDH, làm đồ dùng dạy học	
12	Chuyên đề nghiên cứu soạn đề cương, kỹ năng ôn tập, ma trận, đề thi, hướng dẫn chấm	
1	Nghiên cứu chuyên đề giải quyết tình huống trong dạy học, xây dựng phong trào của lớp chủ nhiệm	
2	Chuyên đề nghiên cứu viết sáng kiến kinh nghiệm	
3	Đổi mới phương pháp lồng ghép, tích hợp giáo dục kỹ năng sống trong học sinh	
4	Bồi dưỡng học sinh "Giữ vở sạch - viết chữ đẹp"	
5	Đổi mới phương pháp ôn tập học sinh tuyển sinh vào lớp 10	

IV. Một số giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động của tổ chuyên môn :

1. Đối với Hiệu trưởng

- Chỉ đạo các tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch tổ chuyên môn chi tiết, chú trọng đến công tác sinh hoạt tổ nhóm chuyên môn theo các nội dung trên, đảm bảo **mỗi học kỳ có từ 2 đợt sinh hoạt chuyên môn theo "nghiên cứu bài học" và 2 đợt sinh hoạt chuyên môn theo "chuyên đề" trở lên**, phê duyệt kế hoạch tổ chuyên môn.

- Thường xuyên kiểm tra, giám sát và điều chỉnh việc thực hiện kế hoạch của tổ chuyên môn. Hiệu trưởng và Phó hiệu trưởng mỗi người dự và chỉ đạo sinh hoạt chuyên môn ở một tổ, chịu trách nhiệm về việc chỉ đạo của mình;

- Thực hiện đánh giá và xếp loại kết quả bồi dưỡng thường xuyên giáo viên theo kế hoạch bồi dưỡng thường xuyên đã được Phòng GDĐT hướng dẫn.

2. Đối với Phó Hiệu trưởng

- Chỉ đạo việc sắp xếp, bố trí ít thời khóa biểu cho giáo viên dạy minh họa, sinh hoạt tổ chuyên môn, dự giờ và rút kinh nghiệm;

- Kiểm tra, giám sát việc thực hiện kế hoạch của tổ chuyên môn theo sự phân công của Hiệu trưởng, dự và chỉ đạo công tác sinh hoạt tổ chuyên môn.

- Chỉ đạo các bộ phận phục vụ chuẩn bị: cơ sở vật chất, thiết bị dạy học, tài liệu tham khảo, ... phục vụ cho việc dạy và học nghiên cứu và sinh hoạt chuyên môn theo chuyên đề;

- Chỉ đạo phối hợp với các tổ chức trong nhà trường tích cực hưởng ứng, thường xuyên đôn đốc, chuẩn bị các hoạt động phục vụ cho công tác sinh hoạt tổ chuyên môn;

- Kiểm tra, giám sát việc thực hiện kế hoạch của tổ chuyên môn theo sự phân công của Hiệu trưởng, dự và chỉ đạo công tác sinh hoạt tổ chuyên môn.

3. Đối với Tổ trưởng chuyên môn

- Xây dựng kế hoạch tổ chuyên môn, đặc biệt chú trọng đến các nội dung nêu trên. Kế hoạch phải được Hiệu trưởng phê duyệt, lưu giữ tại trường và phổ biến tới tất cả giáo viên;

- Triển khai kế hoạch để giáo viên trong tổ thực hiện;

- Kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện kế hoạch của tổ và của giáo viên;

- Để công tác sinh hoạt chuyên môn đạt chất lượng cao, tổ trưởng cần khuyến khích sự chủ động tìm tòi, sáng tạo của giáo viên, yêu cầu tất cả giáo viên trong tổ phải tham gia sinh hoạt chuyên môn, phối hợp với nhau khi soạn bài, thực hiện "nghiên cứu và học" và báo cáo "chuyên đề"; xây dựng, phát huy vai trò của giáo viên cốt cán trong tổ bộ môn từ đó xây dựng tổ chuyên môn thành tổ chức học tập, nghiên cứu.

4. Đối với giáo viên bộ môn

- Xây dựng kế hoạch cá nhân, kế hoạch bộ môn, kế hoạch nhiệm vụ (nếu có) chi tiết, đăng ký viết áp dụng sáng kiến kinh nghiệm, đăng ký và thực hiện một đổi mới;

- Chấp hành và thực hiện nghiêm túc, hiệu quả sự phân công nhiệm vụ của tổ trưởng về báo cáo "chuyên đề" và dạy học minh họa theo "nghiên cứu và học";

- Chủ động tìm tòi, sáng tạo, tích cực tham gia thảo luận ý kiến để xây dựng và dạy minh họa và các chuyên đề của tổ triển khai.